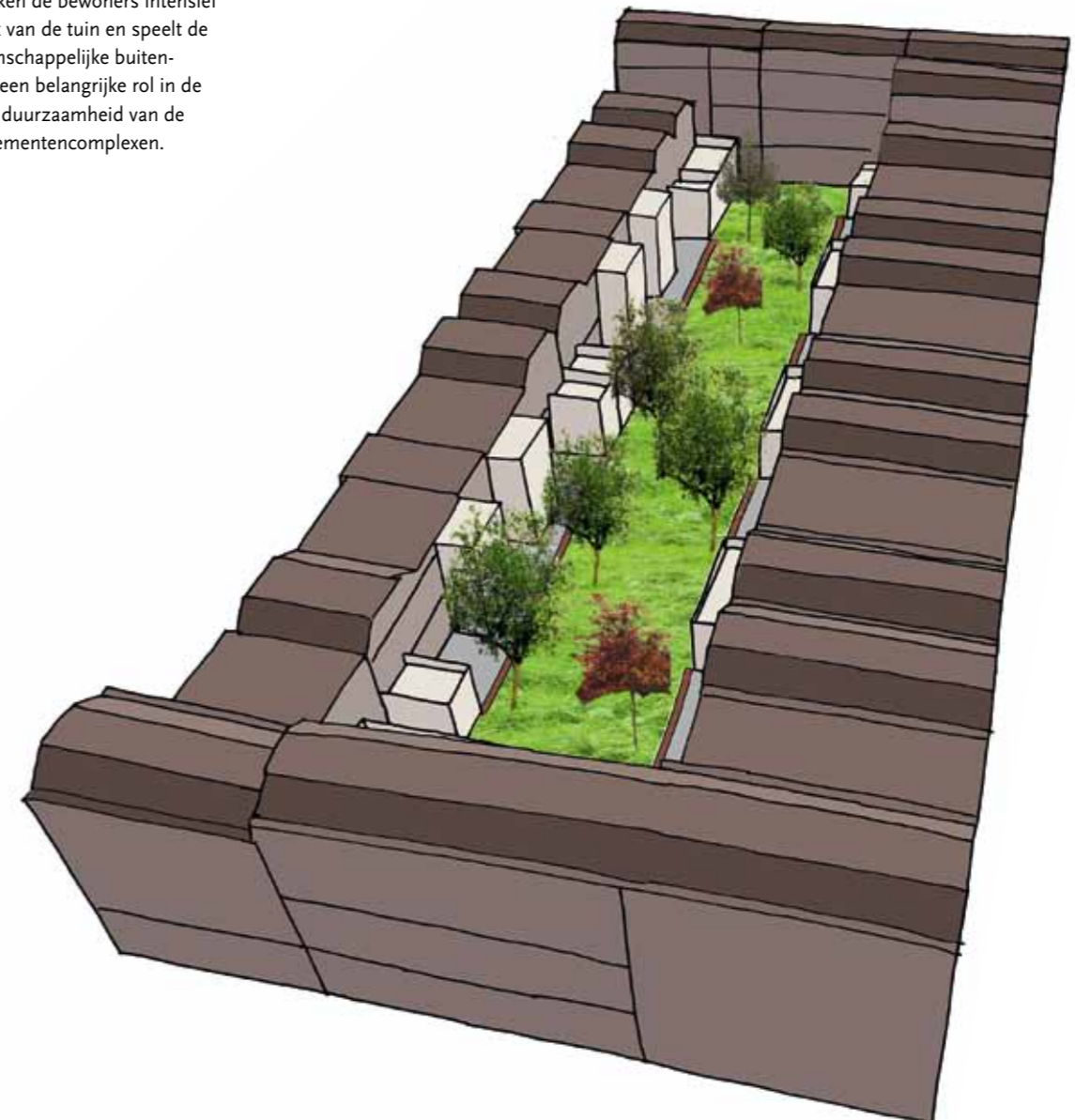

Het collectieve deel van de tuin is een parkachtige omgeving met gras en bomen in een los plantverband. In een aantal tuinen zijn bomen behouden gebleven, in andere niet.
In alle binnentuinen zijn Gleditsia geplant. Met hun open kronen laten ze het nodige licht door, dat is niet alleen prettig voor de mensen die in de tuin willen zitten, maar ook nodig voor het gras dat toch al niet overal even makkelijk groeit in de tamelijk donkere binnentuinen.
>

De stedenbouwers en landschapsarchitecten van HOSPER hebben de binnentuinen van een aantal woningcomplexen in Leiden opnieuw ingericht. In de oude situatie waren de binnentuinen plekken waar de meeste bewoners zo min mogelijk tijd wilden doorbrengen.
Nu maken de bewoners intensief gebruik van de tuin en speelt de gemeenschappelijke buitenruimte een belangrijke rol in de sociale duurzaamheid van de appartementencomplexen.
<

DUUR
ZAAM
ont
wer
pen

Sociale duurzaamheid door gezamenlijke binnentuin

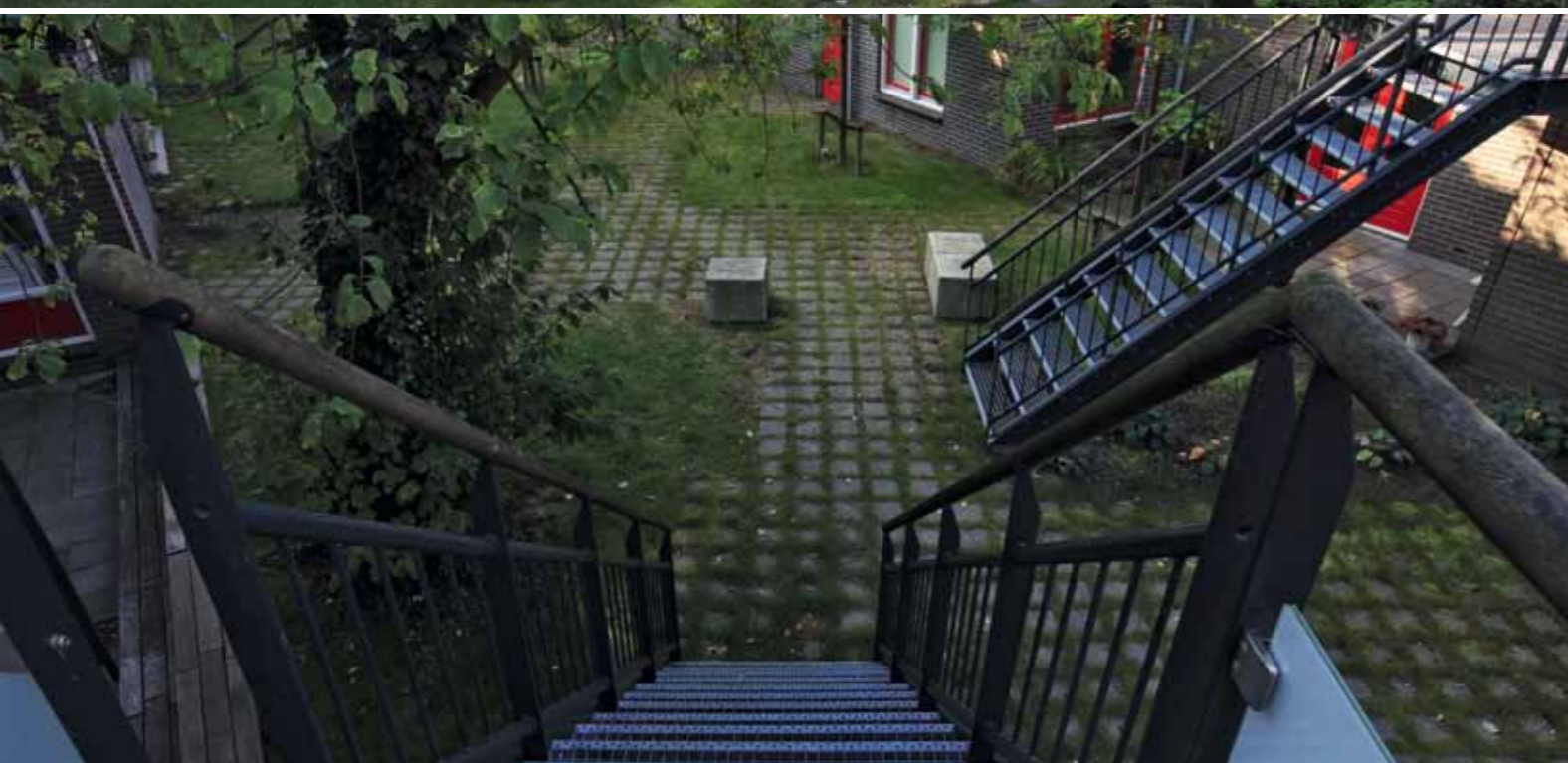
Een aantal hofjes in de binnenstad van Leiden werd geplaagd door sociale problemen. Bureau HOSPER verbeterde de situatie door voor alle bewoners aantrekkelijke binnentuinen te ontwerpen.

Tekst Peter Bennink Beeld Gerdien de Nooy

De Oranjegracht en de Waardgracht liggen in de oostelijke binnenstad van Leiden. Woningcorporatie Portaal heeft hier een aantal woonblokken rond gemeenschappelijke binnentuinen.

Lange tijd werden de hofjes gekenmerkt door sociale problemen. De binnentuinen waren slecht verzorgd en nodigden niet uit om er gebruik van te maken. De mensen die er wel kwamen hadden vaak alcohol- en drugsproblemen en zorgden voor overlast.

In eerste instantie waren er plannen om de blokken uit de jaren 70 en 80 te slopen, maar daar verzetten bewoners en >

In de binnentuinen is er onderscheid tussen de privétuinen en de gemeenschappelijke tuin. Dit onderscheid is in verschillende blokken anders vormgegeven. Bij een aantal tuinen zijn de privédelens verhard, waardoor een contrast ontstaat met de met gras begroeide gemeenschappelijke ruimte. Andere privétuinen zijn verdiept aangelegd, zoals op de foto te zien is.

<

De trappen, die overal aangelegd zijn van de woningen op de eerste etage naar de tuin, maken het de bewoners gemakkelijk om gebruik te maken van het gemeenschappelijke groen. Onderaan de trappen staan betonnen 'poefjes' waarop mensen kunnen gaan zitten om een praatje te maken. De paden die door de tuin lopen zijn verhard met kleine groentegels.

<

Een belangrijk verschil met de situatie vóór de herinrichting van de binnentuinen is dat de tuinen nu zijn afgesloten met hekken. Hierdoor zijn de tuinen niet meer publiek toegankelijk waardoor mensen zich er weer veiliger voelen en hun kinderen er laten spelen.

<

HOSPER landschapsarchitectuur en stedenbouw

Ronald Bron

Aantal medewerkers 10**Vestigingsplaats** Haarlem/Stockholm**Werkgebied** internationaal**Website** www.hosper.nl**Projecten** Wilhelminapark Leeuwarden; Landschapspark Rhoo; Meijepark & Zuidhoek in Nieuwkoop

Bureau HOSPER: „HOSPER beschouwt landschapsarchitectuur en stedenbouw als twee aspecten van een zelfde vakdiscipline. In de plannen zoekt het bureau naar evenwicht tussen economische en ecologische ontwikkelingen. Aan de door ons ontworpen raamwerken van openbare ruimte, water en groen koppelen we meer en meer duurzame thema's. Daarbij gaat het niet alleen om ecologische duurzaamheid, maar ook om sociale en economische duurzaamheid. Zo krijgen de stad en het landschap veerkracht in de voortdurende verandingsprocessen.”

de gemeente zich tegen. Portaal besloot daarom de blokken grondig te renoveren. De woningen werden verbeterd en de samenstelling ervan veranderde, HAT-eenheden werden bijvoorbeeld samengevoegd tot grotere woningen.

De binnentuinen zijn in de renovatieplannen integraal mee-ontworpen, de stedenbouwers en landschapsarchitecten van HOSPER werkten daarbij nauw samen met architectenbureau Van Swieten Partners; het bestek en de begeleiding van de uitvoering zijn verzorgd door SmitsRinsma.

Landschapsarchitect Ronald Bron van HOSPER: „De doelstelling van het ontwerp van de buitenruimte was het bereiken van meer sociale samenhang en sociale controle. Bewoners moesten zich weer prettig gaan voelen en de gemeenschappelijke tuin daadwerkelijk gebruiken.”

Binnentuinen Leiden**Locatie** Oranjevliet en Waardgracht, Leiden**Opdrachtgever** Portaal Vastgoedontwikkeling**Ontwerpteam** Architectenbureau Van Swieten, Bureau HOSPER**Ontwerp** 2005-2006**Aanleg** 2006-2007

Vanuit de benedenwoningen is de tuin toegankelijk via het privé terras. Om het voor de bewoners op de eerste etage ook laagdrempelig te maken om de tuin in te gaan, zijn trappen aangelegd de tuin in. De tuin kan zo als ontmoetingsplek functioneren en een centrale rol spelen in de sociale cohesie van de woonblokken.

Bron: „Het eerste jaar na oplevering bleek al dat er veelvuldig gebruik wordt gemaakt van de tuin. Waar de binnentuinen voorheen eigenlijk alleen dienst deden als doorgang naar de bergingen wordt er nu ontspannen, gegeten, contact gemaakt en gespeeld.” <